

Dossier

Familiekudde

Binnen de biologische melkveehouderij bestaat steeds meer behoefte aan een houderijsysteem dat de natuurlijke leefomgeving van de koe beter benadert.

Het dier centraal stellen dat is wat de biologische sector wil, terwijl in de gangbare melkveehouderij techniek en management vaak leidend zijn. De familiekudde is een innovatief concept dat bijdraagt aan een duurzame (biologische) melkveehouderij. Het streeft naar een zo natuurlijk mogelijke leefomgeving voor alle aanwezige dieren.

Hierbij gaat het om stabiele kuddes, kalveren

bij de koe en het niet onthoornen. Het dier krijgt de ruimte en mogelijkheid om haar natuurlijke gedrag te vertonen. Niet de productie, maar het zo natuurlijk mogelijk produceren is het doel. Ook wordt er rekening gehouden met bedrijfseconomische randvoorwaarden, milieu, diergezondheid en bedrijfsmanagement. De vraag is hoe de melkveehouderij eruit ziet, als je uitgaat van de koe. Op basis van de behoeften van alle dieren in de kudde is het familiekuddeconcept uitgewerkt tot drie concrete houderijsystemen.

Familiekuddeconcept

Het familiekuddeconcept heeft belangrijke consequenties voor het houderij-systeem. Het gaat dan om de risico's van overdracht van ziektekiemen, de wijze waarop de dieren worden gevoerd, en de sociale interactie binnen de kudde en richting de veehouder. Deze aandachtspunten worden nu in de praktijk onderzocht.

– Item titel

Doordat er per dier meer ruimte in de stal beschikbaar is, kan dat leiden tot een verhoging van de milieubelasting. Daar tegenover staat dat de gemiddelde levensduur van de melkkoe door gezondheidsbevordering toeneemt.

– Economie

Ook is er gekeken naar enkele belangrijke economische verschillen tussen gangbaar, biologisch en Familiekudde. Zie tabel.

Tabel 1. Overzicht van factoren die de kostprijs per kg melk van het Familiekudde concept verhogen of verlagen ten opzichte van gangbare melkproductie en biologische melkproductie			
Kosten/Inkomsten	Familiekudde t.o.v Gangbaar	Verskil met gangbaar	Familiekudde t.o.v Biologisch
Weidegang	Hoger inkomen	+ € 0,005 – € 0,02/kg melk	Gelijk
Aantal koeien bij quotum van 500.000 kg melk	Meer koeien nodig	+ 11 koeien (74 i.p.v. 63 koeien)	+ 2 koeien (74 i.p.v. 72 koeien)
Biologisch krachtvoer	Hogere kosten extra pachtprijs	+ € 0,04/kg melk + 2,3	Gelijk
Kosten kunstmelk	Geen kosten	– €1.230	Gelijk
Dierenartskosten	Lager	– € 0,002 – €0,007	– € 0,001/kg melk
Opbrengst veeverkoop	Hoger	Hoger	Gelijk
Investering stal	Duurder	25% duurder	Afhankelijk van type stal
Stalgebonden jaarkosten	Hoger	Ca. 2x zo hoog	Hoger, afhankelijk van type stal
Arbeid	Streven gelijk	–	Gelijk
Hogere melkprijs	Meerprijs	Onbekend hoeveel nodig	
Verbreidingsmogelijkheden	Kansen benutten	Nog onbekend	

De Familiekudde is een totaal nieuw concept, dat vraagt om regelmatige uitwisseling tussen veehouders. Het proces van doorontwikkelen en meten van

de resultaten op gebied van economie, productie, milieu, gezondheid en welzijn vindt continu doorgang.

Kernpublicaties

- [Webboek Familiekudde](#) (website Familiekuddes)
- [Familiekudde - natuurlijk houderijsysteem voor melkvee](#) (bioKennis bericht)
- [Familiekudde - Melkveehouderijontwerpen vanuit de behoeften van de koe en de maatschappij](#) (brochure Wageningen UR)
- [‘Het liefst een ronde stal voor de familiekudde’](#) (artikel V-focus)
- [Familiekudde State of the Art](#) (rapport Wageningen UR)
- [Familiekudde: koevriendelijker veehouderijsysteem - Revolutionair systeem nog niet praktijkrijp](#) (artikel Melkveebedrijf)
- [Kracht voor Koeien](#) (folder Wageningen UR)
- [Familiekudde verhoogt welzijn van koeien](#) (artikel Syscope)
- [Familiekudde](#) (website Verantwoorde Veehouderij)

Verwante publicaties

- [Familiekuddes - zoals de koe het zou willen](#) (YouTube video)
- [Cor den Hartog houdt kalf bij de koe](#) (YouTube video)
- [Anita Jongman streeft naar ultieme familiekudde](#) (YouTube video)
- [Familiekuddes: Ingrid Dixhoorn over de voordelen](#) (YouTube video)
- [Cynthia Verwer over kalf bij de koe](#) (YouTube video)
- [Familiekuddes: Paul Galama over stalontwerpen](#) (YouTube video)
- [Familiekuddes: Gidi Smolders over diergezondheid](#) (YouTube video)
- [Judith Poelarends over de jong volwassen kudde](#) (YouTube video)
- [Economische aspecten van de vrijloopstal - Kosten en baten in vergelijking met een ligboxenstal](#) (rapport Wageningen UR)

Kijk voor meer publicaties in de bioKennisbank

Lopende projecten

- [Familiekudde](#)

Trefwoorden: familiekudde, familiestal

- Contactinformatie: [Paul Galama](#), Wageningen UR

- > [Projecten](#)
- > [Onderwijs](#)
- > [Bedrijfsnetwerken](#)
- > [Praktijknetwerken](#)
- > [Keten- en themagroepen](#)
- > [bioKennisberichten](#)
- > [Contact](#)
- > [Webmaster](#)
- > [Over ons](#)
- > [Disclaimer](#)